

**PORADNIA
PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA
W RYKACH**

Rozwijanie kompetencji emocjonalno – społecznych u dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym szkolnym

Osoby prowadzące:

p. Barbara Dac

p. Anna Stoń

W 1959r. Ryen W. White, zajmując się problematyką wywierania wpływu na otoczenie, wprowadził do psychologii pojęcie kompetencji; ujmował je jako specyficznie rozumianą umiejętność, czyli każdą taką umiejętność, która przyczynia się do skutecznej interakcji z otoczeniem, utożsamiając je ze społecznymi umiejętnościami.

Kompetencje emocjonalno-społeczne to:

- umiejętności komunikacyjne,
- umiejętności budowania dobrych relacji z innymi oraz rozwiązywania konfliktów (współpraca z innymi),
- umiejętności rozpoznawania i kontrolowania emocji,
- umiejętność ustalania i osiągania pozytywnych celów, (wiara we własne możliwości, poczucie własnej wartości, asertywność),
- umiejętność ograniczania agresywnych i destrukcyjnych zachowań.

Kompetencje emocjonalno-społeczne możemy rozwijać:

Przeprowadzając programy profilaktyczne np.:

- ✓ „Przyjaciele Zippiego” (5-9 r. ż.),
- ✓ „Strażnicy uśmiechu cz. I” (5-10 r. ż.),
- ✓ „Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej” (8-12 r. ż.),
- ✓ „Spójrz inaczej” (klasy I-III),
- ✓ „Cukierki” (klas „0” oraz klasy I-IV),
- ✓ „Radość bez złości” (klasy I_ IV),
- ✓ Program multimedialny „Moc emocji”.

www.programyrekomentowane.pl
www.pozytywnaeducacja.pl

Wykorzystując elementy programów i własne pomysły

Program autorski Pani Barbary Dac „Ja, Ty, My”

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej

z dnia 9 sierpnia 2017 r.

w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach

➤ w trakcie bieżącej pracy z dzieckiem/uczniem oraz przez zintegrowane działania nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów,

➤ w formie zajęć specjalistycznych rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne.

Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne organizuje się dla uczniów przejawiających trudności w funkcjonowaniu społecznym. Liczba uczestników zajęć nie może przekraczać 10, chyba że zwiększenie liczby uczestników jest uzasadnione potrzebami uczniów.

Poprzez trening umiejętności społecznych (TUS)

TUS to metoda terapeutyczna, z pomocą której można rozwijać kompetencje służące efektywnej komunikacji z innymi ludźmi; przeznaczona jest dla osób w każdym wieku.

Trening umiejętności społecznych opiera się o:

- ✓ zdefiniowanie danej kompetencji,
- ✓ obserwację (np. na filmach) zachowań modelowych,
- ✓ odgrywanie ról, czyli wypróbowywanie danej umiejętności w sytuacji „laboratoryjnej”,
- ✓ dostarczanie informacji zwrotnych przez trenera, partnera roli i pozostałych uczestników treningu (często wykorzystuje się także nagrania wideo odegranych scenek),
- ✓ analizowanie i interpretowanie odegranych zachowań,
- ✓ wspólne poszukiwanie rozwiązań trudnych sytuacji interpersonalnych,
- ✓ ponowne odegranie roli z uwzględnieniem informacji zwrotnej.

Pracując nad rozwijaniem kompetencji emocjonalno-społecznych należy pamiętać o:

- ✓ zapewnieniu atmosfery życzliwości, bezpieczeństwa i akceptacji,
  - ✓ aktywnym słuchaniu,
  - ✓ włączeniu różnych form pracy (zabawy, burza mózgów, psychodramy),
  - ✓ zaangażowaniu rodziców (uświadamianie, włączanie do współpracy),
  - ✓ wykorzystywaniu uroczystości typu Dzień Matki, Dzień Przedszkolaka,
  - ✓ wiedzy o prawie i procedurach (w przypadku pojawienia się sytuacji trudnych np. przemoc w domu),
- oraz o tym, że jest się wzorcem i modelem.**

Korzyści dla dzieci:

- lepiej radzą sobie z wymaganiami i nie boją się podejmowania wyzwań,
- są bardziej odporne na porażki, rozczarowania, odrzucenie,
- częściej biorą odpowiedzialność za swoje postępowanie,
- potrafią panować nad swoimi emocjami,
- potrafią zrozumieć i zaakceptować potrzeby i uczucia innych ludzi,
- potrafią dbać o siebie i swoje potrzeby, bronić swoich granic,
- potrafią współpracować w grupie.

Korzyści także dla nauczycieli:

- poprawa relacji interpersonalnych w szkole/placówce,
- rozwój własnych kompetencji emocjonalno-społecznych,
- uwolnienie kreatywności.

Bibliografia:

1. Goleman D., Inteligencja emocjonalna, Media Rodzina, Poznań, 1997;
2. Oatley K., Jenkins J. M., Zrozumieć emocje, PWN, Warszawa, 2003;
3. Kienig A., Małe dziecko w nowym środowisku - rozwój kompetencji społecznych (w: Edukacyjne obszary „Głębokiej zmiany” w dialogu i perspektywie / red. nauk. A. Karpińska), Wydawnictwo Trans Humana, Białystok, 2005;
4. Uszyńska-Jarmoc J., Dudel B., Głoskowska-Sołdatow M., Rozwijanie kompetencji kluczowych uczniów w procesie edukacji wczesnoszkolnej, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków, 2103;
5. Vogel K. W., Gry i zabawy interakcyjne dla dzieci i młodzieży. Części: Kontakty. Postrzeganie. Tożsamość, Kielce 2004;
6. Smogorzewska J., Szumski G.: Rozwijanie kompetencji społecznych dzieci przedszkolnych. Teoria, metodyka, efekty. PWN, Warszawa 2015;
7. Hamer H., Rozwój umiejętności społecznych : jak skuteczniej dyskutować i współpracować : przewodnik dla nauczycieli., Wydawnictwo „Veda”, Warszawa 1999.

Biblioteka

ul. Wyczółkowskiego 10,
Ryki

telefon: 81-865-15-84

Dział Pedagogiczny Biblioteki Szkolnej ZSZ nr 2 w Rykach
ken.pbw.lublin.pl/ryki

**PORADNIA
PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA
W RYKACH**

www.ppp-ryki.pl

Dziękujemy za uwagę